

Bestuurlijke opdracht weerbaarheid

Het aantal rampen neemt toe door klimaatverandering en geopolitieke spanningen. Zware stormen en droogte verhogen de kans op overstromingen en natuurbranden, terwijl cyberaanvallen en militaire dreigingen kritieke infrastructuur plat kunnen leggen. De afgelopen maanden gingen vele hectares natuur in vlammen op en waren vele brandweermensen nodig om de brand onder controle te krijgen. De zorgen over het spoorvervoer van gevaarlijke stoffen nemen toe en ook op zee kan het misgaan zoals wij zelf hebben ervaren met het vrachtschip Fremantle Highway. Tegelijkertijd waarschuwen onze netbeheerders dat stroom en internet de komende jaren steeds vaker gaan uitvallen, van enkele uren tot dagen, met alle effecten van dien. Landelijk is daarom besloten om weerbaarheid centraal te stellen in het Nederlandse veiligheidsbeleid.

Regionale besluitvorming

Het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Groningen heeft op 4 april 2025 in beslotenheid gesproken over weerbaarheid en veerkracht. Het bestuur benadrukt het belang van de verschillende onderdelen van weerbaarheid. Deze zijn:

1. *Maatschappelijke weerbaarheid*: Bevorderen van risicobewustzijn en handelingsperspectieven bij burgers, bedrijven en netwerken.
2. *Continuïteit van de eigen organisaties*: Gemeenten en VRG versterken hun eigen bedrijfscontinuïteit om tijdens crisis door te kunnen blijven functioneren.
3. *Noodsteunpunten*: Het inrichten van een netwerk van noodsteunpunten.
4. *Civiel-militaire samenwerking*: Verkennen van gezamenlijke inzet en afstemming met Defensie op ondersteuning van de civiele keten.

Het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht vereist een gecoördineerde regionale aanpak (VR en gemeenten) waarin de samenwerking tussen het Rijk, de VNG en de veiligheidsregio's wordt geborgd. Het Algemeen Bestuur vindt het van belang dat de Groninger gemeenten en veiligheidsregio Groningen gezamenlijk een werkproces opzetten met als doel:

1. Het bevorderen van samenhang tussen de Groningse initiatieven en het verkrijgen van inzicht in de doorwerking van de Rijksbrede weerbarheidsopgave op regionaal niveau;
2. Het ontwikkelen van een afgestemde aanpak, waarbij de rol- en taakverdeling tussen gemeenten, VRG en Rijk helder is en aansluit bij bestaande bestuurlijke kaders;
3. Het borgen van financiële randvoorwaarden, zodat de aanpak uitvoerbaar is binnen de beschikbare middelen.

Begeleidingsgroep

Het Algemeen Bestuur VRG heeft gevraagd de aanpak voor de weerbarheidsopgave verder uit te werken, de Groningse initiatieven op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid bij elkaar te brengen en de landelijke opgave te vertalen naar regionaal niveau. Daarvoor heeft het AB een begeleidingsgroep ingesteld die deze opdracht nader uitwerkt. Vanuit het Algemeen Bestuur VRG nemen burgemeester Sikkema (vanuit de adviescommissie Crisisbeheersing), burgemeester van Lente (vanuit de adviescommissie Brandweezorg), gemeentesecretaris Arend Castelein en directeur Wilma Mansveld deel in de begeleidingsgroep weerbaarheid van de VRG.

Vervolg

Ter ondersteuning van de begeleidingsgroep is een kernteam weerbaarheid ingesteld voor de kwartiermaker fase van het programma weerbaarheid. Ter ondersteuning van dit kernteam zoekt de VRG een programmasecretaris met gemeentelijke ervaring. Graag verzoeken wij de deelnemende gemeenten om bijgaande vacature intern uit te zetten in de eigen organisatie.

Daarnaast willen wij u vragen om vanuit de organisatie een ambtelijk liaison aan te wijzen die betrokken kan worden bij de verdere planvorming weerbaarheid. U kunt de aanmelding sturen naar [<toevoegen>](#)

Tot slot zien we dat er in gemeenten al wordt nagedacht over de inrichting van noodsteunpunten. Ook op landelijk niveau wordt hierover nagedacht. De gedachte is dat een regionale coördinatiepunten lokale noodsteunpunten ondersteunt en faciliteert en in contact staat met de Meldkamer. Het lokale punt is de plek waar de inwoners naartoe kunnen en zal op gemeentelijk niveau in de regio landen. Een belangrijk uitgangspunt in de landelijke denkrichting is dat er ruimte moet zijn voor regionale verschillen.

Vooruitlopend op de landelijke uitwerking willen we daarom regionaal alvast ophalen wat gemeenten nodig denken te hebben en welke netwerken jullie daarvoor willen inzetten. We zijn benieuwd naar deze behoeften en ideeën. Om u te helpen hebben wij de eerste landelijke denkrichting toegevoegd als bijlage bij deze brief om het gesprek lokaal verder te brengen. Landelijk is nog niet alles duidelijk, maar dat hoeft ons niet te weerhouden om alvast samen na te denken over mogelijke invullingen en die te bundelen als input voor het vervolg.

Direct na de zomer, op 4 september, zal Hans Foekens (directeur Risicobeheersing en voorzitter van het kernteam) de kring van gemeentesecretarissen een verdiepende toelichting geven.

Inrichting noodsteunpunten

Een ramp of een crisis kan de samenleving behoorlijk ontwrichten. In de nasleep van zo'n gebeurtenis is het essentieel dat noodsteun niet generiek wordt aangeboden, maar nauw aansluit bij wat mensen op dat moment écht nodig hebben. De lokale noodsteunpunten (L-NSP) zijn voor de lokale gemeenschap, moeten goed aansluiten bij de behoefte en mogelijkheden van de leefomgeving van de inwoners en worden mede door de lokale gemeenschap bezet. Denk daarbij aan inzet van buurt/dorpshuizen, stemlokalen, (sport)verenigingen, Rode Kruis, Leger des Heils, gebedshuizen, etc. Belangrijk is daarbij te benadrukken dat de vraag niet overal hetzelfde zal zijn. In een plattelandsomgeving zal de hulpvraag anders zijn dan in een compacte stedelijke omgeving. Om die reden vraagt de VRG de gemeenten te inventariseren wat zij in de eigen gemeente van belang vinden voor de inrichting van lokale noodsteunpunten (L-NSP). Daarbij kan gedacht worden aan:

- Levering van voedsel en water (distributiepunt).
- Locatie waar opgewarmd of afgekoeld kan worden.
- Locatie voor medische zorg, hygiëne, afhalen van medicijnen etc.
- Locatie voor een luisterend oor.
- Stroomvoorziening (voor kortdurend persoonlijk gebruik).
- Communicatiemogelijkheid (bv. voor contact met verwanten).
- Informatie verstrekken en doorverwijzen van inwoners naar bijvoorbeeld de juiste zorg.
- Kunnen doen van een alarmering richting het Coördinerend noodsteunpunt (C-NSP) voor noodhulp van bijvoorbeeld brandweer, politie en ambulance;
- Stimuleren van burgerhulpverlening zodat inwoners actief kunnen bijdragen aan de hulpverlening. Bij het L-NSP kunnen inwoners ook lokale initiatieven melden en afstemmen.